

Leerrede over Psalm 146: 8a, uitgesproken op Woensdagavond 28-6-1950 te Schiedam door ds. H. Hofman, evangeliedienaar.

Zingen - Psalm 146: 3 en 4

Lezen - Psalm 146

Voorrede.

In de psalm, die wij zo-even zongen, worden diegenen welgelukzalig genoemd, die de God Jakobs tot hun hulp hebben, die almachtige God, Die hemel, zee en aarde, met alles wat er op en in is, uit het niet heeft voortgebracht, en dat alles nòg onderhoudt, bestuurt en regeert naar Zijn eeuwige wil, naar Zijn welbehagen. Daar Hij die God is, zo zijn dan Zijn handelingen, hier op aarde onder gevallen mensen, goddelijk, niet menselijk. Daaruit treedt ook op de voorgrond, dat het Zijn lieve wil was om Zijn Majesteit en Zijn heerlijkheid te openbaren, dat Hij alles uit het niet geschapen heeft, en dat het nòg Zijn wil is om Zich op zulk een wijze te openbaren, dat Hij alleen de eer krijgt, zodat er dus geen eer overschiet voor enig schepsel.

Wij lezen: "Jakob heb Ik liefgehad, en Ezau heb Ik gehaat." Wat een woord: "Jakob heb Ik liefgehad!" Maar, dat is niet op zo'n wijze geweest, dat Jakob wat boven anderen vóór had, in déze zin, dat hij zèlf kon regeren, zèlf wat kon daarstellen of aanbrengen!

In deze geschiedenis van Jakob, bemerken wij helder en klaar, dat waar Jakob werkte, daar onthield God Zich. Al had Hij Jakob lief, dan liet Hij hem, als dat het geval was - op z'n Hollands gezegd - tobben. Dat is zo geweest, toen hij het eerstgeboorterecht wilde hebben - want, dat was toch een werk van: zèlf doen - maar ook, toen hij de zegen wilde ontvangen.

Wat was er de vrucht van? Zegen van God? Jakob mag over zijn eigen werk een ogenblik verge-noegd zijn geweest: "Ha, tòch heb ik het eerstgeboorterecht!, tòch heb ik de zegen!" Maar de vrucht er van was, dat hij moest vluchten uit zijns vaders en moeders huis, tot zelfs in het buitenland! Denkt u dat eens even in: dàt is de vrucht van eigen werk! Daar heeft God dus weinig zegen aan verbonden. Hij wordt daardoor een vluchteling voor zijn eigen broer (samen onder één hart gedragen en aan dezelfde borst gezoogd; nader kan het niet). Zijn broer had zelfs in bitterheid des geestes gesproken: "De dagen van de rouw mijns vaders naderen, en (dan) zal ik mijn broeder Jakob doden."

Jakob moest dus vluchten, waardoor hij 's nachts in het open veld moest verblijven. Een steen had hij tot zijn hoofdpeluw; armer kan het toch niet! Er was maar één slang nodig, of wat voor ander wild dier, en het was afgelopen met Jakob. Het einde van zijn werk was, dat hij nergens op te rekenen had. Daarbij een schuldige consciëntie die klopte: "Bedrieger! Je oude, blinde vader bedriegen!" Het ligt voor de hand, zouden wij zeggen, dat het eerste het beste dier in de omtrek het wel op Jakob voorzien zou hebben om hem te verslinden, want hij kan niet voor zichzelf zorgen, hij kan zichzelf niet bewaren. Wat blijft er dan over? Alléén God.

Daar hij op God moest zien, zich aan Gods hoede moest overgeven, gaf dat al zo'n kalmte, zo'n onderwerping, dat hij ging liggen slapen! Je zou zeggen: "Dàt is zòrgeloos!" Maar, al blééf hij wakker, kon hij zich dan bewaren? God alléén kon hem bewaren. Daar hij zich kan overgeven, gaat hij slapen en droomt dat er een ladder gesteld is op de aarde, die tot aan de hemel raakt, waarbij de engelen Gods op en neder klimmen en de Engel des verbonds bovenaan staat en Die gaat aan het spreken.

Dat wil Hij doen als Jakob er uit ligt. Zullen wij nooit vergeten, dat zó Jakobs' God is? Wij vergeten dat zo dikwijls, ja, laten wij het zeggen: steeds. Daarom zijn wij zelf aan het tobben en aan het doen. Wij willen ons Gode aangenaam maken met onze godsdienst, met deugden, met

plichten, met eigen werk. Maar laten wij nu ook eens voor de dag komen als zondaars, die alles verbeurd hebben. Eens openbaar worden als mensen die in het paradijs alles verloren zijn, die geen goed werk kunnen leveren, die er geheel "uit" liggen. Dan is Jakobs God zulk een God: Hij is barmhartig, genadig, groot van goedertierenheid en van waarheid. En: "Wat Zijn liefde wil bewerken, ontzegt Hem Zijn vermogen niet." Want Hij is de Schepper van de einden der aarde, Die niet moede, noch mat wordt, en er is ook geen doorgroning van Zijn verstand.

Dat het Jakob wèl gegaan is, is dus naar aanleiding daarvan, dat Jakob steeds degene geweest is, die aan het kortste eind trok. Zó was dat ook bij Laban. Jakob had gezondigd en de vrucht kwam achteraan. Laban veranderde wel tien maal zijn loon. En, wat moest Jakob zeggen? Immers, hij had zijn vader bedrogen en nu lag het toch voor de hand, dat Laban het hèm deed. Eerst met zijn vrouw, en later toen hij voor zijn huis werkte.

Het is geen kleinigheid dat zijn loon wel tien maal veranderd werd, maar nochtans is het geworden: "Met mijn staf ben ik over deze Jordaan gegaan, en nu ben ik tot twee heiren geworden." En daar was níets van Jakob bij, van: "ik, ik, ik!" Dat alles heeft hij Gode moeten toeschrijven. Wanneer hij bij de beek Jabbok is, en hij alles over de beek doet trekken, dan blijft Jakob alleen achter. Hij kan mèt alle ervaring en met al de weldaden die hij ontvangen had, de dood niet aandoen.

Toen kwam weer voor de dag, dat hij het onderspit moest delven, want er was een Man, Die worstelde met hem totdat de dageraad opging. Daarbij werd Jakob ook nog kreupel, nu moest hij het wel verliezen. Maar nu doet de nood het werk - Jakob niet zozeer, maar de nood en de ellende -: "Ik zal U niet laten gaan, tenzij dat Gij mij zegent!" Dan wordt hem gezegd: "Gij hebt u vorstelijk gedragen met God en met de mensen, en hebt overmocht." Zo is geheel Jakobs leven geweest.

Als hij later spreekt: "Gij berooft mij van kinderen! Jozef is er niet, en Simeon is er niet; nu zult gij Benjamin wegnemen! Al deze dingen zijn tegen mij!", dan doet het ook weer de nood en de ellende, immers, er is geen eten! Dan moet Jakob alles weer loslaten en overgeven, maar krijgt dan zijn Benjamin terug, ook Simeon, zelfs Jozef die hij dood waande! Jozef was nog wel onderkoning geworden in Egypte en die zegt: "Kom af tot mij, en vertoef niet, ik zal u aldaar - in het land Gosen - onderhouden." Met andere woorden: "Vader, u bent zo oud, ik zal de zorg wel van u overnemen." Jakob krijgt zelfs nog een rustige oude dag.

Zó is nu Jakobs God. Hij wil àlles zijn, als wij níets zijn. De volkomen Zorgdragende zijn, wanneer wij nergens meer voor kunnen zorgen. Laten wij dat nooit vergeten, maar bewaren in de zin van onze gedachten. Wanneer wij het noemen dat God met ons in tegenheden handelt, en bij ons alles afbreekt, al ons èigen werk, laten wij Hem dat dan laten doen. Laat ons alles eens ontvallen, dan is er echt niets verloren, maar blijft over: Jakobs God, de Schepper van hemel en aarde.

Wij zeiden reeds: "Wat Zijn liefde wil bewerken, ontzegt Hem Zijn vermogen niet." Zo hangen wij dus van Hem af, van Hèm alleen. Niet in véél, maar in àlles, naar ziel en lichaam, voor tijd en eeuwigheid, om welgetroost te leven en te sterven. Daarom gaat het, naar vaste wet, krachtens het eeuwig raadsbesluit Gods, ellendigen wèl!

Tekst.

Het woord waarvoor wij uw aandacht vragen, vindt gij in het eerste gedeelte van het 8e vers uit de ons zo-even gelezen 146e Psalm, waar Gods Woord aldus luidt:

De HEERE opent de ogen der blinden.

Leerrede.

Het was Jezus' eigen woord in Zijn omwandeling op aarde: "Ik ben tot een oordeel in deze wereld gekomen, opdat degenen, die niet zien, zien mogen, en die zien, blind worden." Ziedaar dan Christus' werk. Ook onze tekstwoorden: "De HEERE opent de ogen der blinden", spreken daar van.

Zijn wij blinden? Inderdaad! In de spreuken van Salomo lezen wij nog: "Een horend oor, en een ziend oog heeft de HEERE gemaakt, ja, die beide." Daar is dus sprake van een daad, van een handeling van de God Jakobs. Want al zijn wij onderscheiden van velen die blind geboren zijn of blind geworden zijn, die noch de natuur noch het zonlicht kunnen aanschouwen maar in het duister daarheen gaan, toch zijn wij, bij alle uiterlijke weldaden en zegeningen van Gods hand, ondanks onze natuurlijke ogen, geestelijk blind. Daarbij bevinden wij ons in zulk een jammervolle staat, dat wij het niet eens zien, het niet bemerken, dat wij blind zijn!.

Immers, wij zijn in zonde ontvangen en in ongerechtigheid geboren, en zijn het dus gewoon om buiten God en zonder God in de zonde te leven. Wij zijn dat zó gewoon, dat, als er geen aanleiding en oorzaak in ons hart gaat werken, dan maken wij er helemaal geen praat van. Wij denken er zelfs niet eens aan, omdat wij het helemaal gewoon vinden. Zó zijn wij, en het ganse menselijke geslacht. Want er is geen onderscheid tussen mensen en mensen.

Het is mede behorend tot de straf die op de zonde bedreigd was, dat wij schepselen zijn die onder het oordeel en de vloek liggen, want vervloekt is een iegelijk, die niet blijft in al hetgeen geschreven is in het boek der wet, om dat te doen. Wat is een blinde? Die tast in het duister, tast aan de wand, kan niet het minste vóór zich, noch om zich heen zien. Ja, een blinde ziet zelfs zichzelf niet, want: hij heeft geen ogen om te zien.

Nu mocht er gezegd worden: "Dat is toch verschrikkelijk! Maar een mens, hoe diep ook gezonken, is toch een redemchtig schepsel? Hij is toch begaafd met kennis en verstand en oordeel; daardoor ziet en weet een mens toch?" Inderdaad, een mens is een schepsel Gods, en heeft kennis, verstand en oordeel. Maar van de mens staat: "Geen dwaas weet, wat hij ziet; zijn oordeel is verduisterd." Dat sluit dus in, dat ook ons verstand verduisterd is.

Al zijn wij dus redemachtige schepselen, die onderscheid maken tussen: "dit is goed" en "dat is kwaad", zo zijn wij nochtans dermate ongelukkig en zo gevangen in zulk een jammervolle staat - waarvan wij niet het minste gevoel in onze harten omdragen - daar wij geen ogen hebben om de ernst te zien en geen oren hebben om de werkelijkheid te horen.

Ik zal daarbij, eer ik verder ga, nog deze Schriftuurplaats aanhalen. Toen God het volk Israëls uit Egypte leidde, dan lezen wij daarvan, dat Hij dat deed door een machtige hand en een uitgestrekte arm. Met tien grote plagen bezocht Hij Egypte, zodat het land als een woestijn werd. Nadat alle eerstgeborenen gedood waren, leidde Hij hen door de wolk- en de vuurkolom door de woestijn tot zij ten laatste voor de Rode Zee kwamen te staan. Bergen van terzijde, de zee van voren en de vijand van achteren, dus geen uitweg meer. Maar, dan maakt God Zelf een weg, waar geen weg is. Er komt een pad door het midden van de zee, en daardoor gaan zij, op het droge.

Hoeveel wonderen heeft God niet aan hen gedaan?! Zelfs heeft Hij van de top van de berg Sinai gesproken, en Zijn goddelijke Wet gegeven, zodat het volk ter aarde viel en riep: "Dat God niet met ons spreke, maar dat gij, Mozes, met ons spreke, opdat wij niet sterven." Mij dunkt, die mensen hadden toch wel ervaring! Die hadden toch wat meegemaakt! En wat zegt Mozes in het boek Deuteronomium, bij de herhaling van de wet? Dit: "De HEERE heeft ulieden niet gegeven een hart om te verstaan, noch ogen om te zien, noch oren om te horen, tot op deze dag." Dat is het woord van Mozes, dat God hun dat niet had gegeven.

En, al die wonderen waren gebeurd?! Ja, zij hadden zelfs de stem van God gehoord en Zijn heerlijkheid aanschouwd! Nochtans zegt God, dat zij geen ogen hadden om te zien.

Hij had het hun niet gegeven. Gevoelen wij dus, in welk een staat van grote ernst wij ons bevinden? Want, wat is het geval? Dat er hier, ik weet niet hoeveel passeren kan van voor- en tegenspoed, van oorlog en vrede, zonder dat wij ogen hebben om te zien of een hart om op te merken. Nu gaan er ook weer geruchten van oorlog en ellende. Al is het dan aan het andere eind van de wereld, maar wàt zal er uit voortkomen? Zal het met een sissers aflopen? Of staat straks heel de wereld weer in brand? Wij moeten de toekomst maar met zorg en ernst tegemoetzien. Want wij zijn van God niet af! Hij lacht met al het gedoe van de mensen!

Hij vraagt van mij, van u en van alle volkeren der aarde, dat wij Zijn Zoon eren, maar ... Hij wordt met voeten vertreden, en niet zo gering, ook in Nederland, dat een christennatie genoemd wordt. Welke plaats neemt Christus in, in de staat, in de kerk, in de maatschappij? Welk een plaats neemt Hij in, in onze steden, in onze families, in onze gezinnen en in ons hart? Wordt Hij geëerd met de eer gelijk het betaamt? Laten wij er rekening mee houden, dat dit de zaak is, waar het bij God over gaat. Door de verblindheid - wegens de zonde - is hetgeen waar ik nu over spreek, namelijk dat Christus ontroond is en geen plaats meer heeft, een zaak geworden die op de achtergrond is gedrongen. Nauwelijks wordt daar meer aan gedacht, laat staan over gesproken, geschreven of over gehandeld.

Waarom niet? Men is door de zonde dermate verblind, dat men geen ogen heeft om het te zien. Daarom wordt het oordeel (en de straffende hand van God kòmt, en is al als in aanwezig!) gezocht in bij-einden, maar niet in de hoofdzaak, waar het gezocht moet worden. Neemt Christus de plaats in die Hem toekomt, dan zal al het verdere ook wel op zijn plaats komen en zijn beslag krijgen!

Maar als Christus die plaats niet inneemt, dan mag er gereformeerd en hervormd worden, en dan mag het zijn: "ik zeg", en: "zó moet het wezen", en: "wij moeten dit en dat doen", dan komt daar niets van terecht. Moet een verdorven mens, een verdorven zaak in orde brengen? Een ieder weldenkend mens kan het toch zó begrijpen, dat gáát niet! Wij moeten als verdorven mensen terug naar de Oorsprong, om eens met ons kwaad en onze schande en afwijkingen voor de dag te komen, en Christus aan te roepen dat Hij Zijn recht komt op te vorderen. Dàn kan alles wel in het reine komen, Hij kan dat wel. Zo moet Christus geëerd worden, dan zal Hij de Zorgdragende zijn. Wordt dat niet gedaan, dan komt er van alles niets terecht. Daarom rust er een grote toorn op al de volkeren der aarde.

Wij als Nederlanders, hebben met Nederland te doen. Laat daarom een ieder voor zich er rekening mee houden, dat wij niet van God af zijn. Laten wij God bedelen, dat Hij ons geve, ogen om te zien. Want als wij geen ogen hebben om te zien, hoe kan het dan ons hart gaan raken? Dat gaat toch niet? Dan stappen wij toch over alles heen? Dat is onze natuur eigen. Als wij maar eten en drinken hebben en het gaat naar onze zin, dan "komt het allemaal wel goed!" Wij hebben dus nodig: ogen om te zien.

Jezus sprak in een gelijkenis over een man die onder moordenaarshanden gevallen was. Hem passeert een priester, die hoofdschuddend voorbijgaat: "wat een tijd toch! O! O! O!, moet je daar nu zo'n man eens zien liggen! Die ligt daar zó maar dood te bloeden." Daarna ging er een Leviet voorbij: "Moet je zien, verschrikkelijk, verschrikkelijk!" Maar met: "O! O! O! en verschrikkelijk, daar veranderde er niets mee.

Dan komt er een vreemdeling voorbij, die zijn tijd niet staat te verdoen met: "O!" en "O!", maar met verloochening en ten koste van zichzelf pakt Hij die man op. Hoe kwam dat? Die man had gevoel, daar was medeleven. Daarom gaat hij die man helpen, dienen, zet hem op zijn rijdier en brengt hem in een herberg. Als hij de volgende dag weggaat, dan geeft hij de waard geld om verder voor hem te zorgen. Dat is dus wat anders dan er een praatje over te maken.

Ja, er kan veel gepraat worden en zèlf als een goed mens verder gaan! Geve God ons daarom ogen om de werkelijkheid van onze staat en toestand te zien, en dat in de eerste plaats voor onszelf.

Want Gods Woord leert ons met nadruk, dat wij allen der verdoemenis in Adam deelachtig zijn, dus: dat wij al in Adam verdoemd zijn geworden, in een totaal verloren staat en toestand zijn.

Dus niet: als het zó door gaat, dan zal ik nog verloren moeten gaan, want er woont zoveel verderf en verkeerdheid in mij! Neen, zo is het niet. Zo spreken wij. Waarom? Omdat wij geen ogen hebben om te zien. Wij hebben dus ogen nodig om te zien, wat God in Zijn Woord beschrijft, dat wij de verdoemenis in Adam deelachtig zijn. Daarover kan ik nu wel gaan staan spreken en uitweiden en proberen dat aan uw verstand en hart te brengen, maar als God dat niet heiligt en het spreken als een middel gebruikt (gelijk Jezus slijk nam en daarmee de ogen van een blinde bestreek) dan blijven wij even blind als tevoren.

Als schepselen die begaafd zijn met rede en oordeel, mogen wij er over spreken, maar als Hij Zijn Woord en leer niet zegent, er Zèlf de hand niet in heeft, dan belijden wij het slechts, want wij hebben van nature geen ogen om te zien. Het belijden en het zien er van (dus het werkelijk wéten, het ervaren) komt als vrucht openbaar. Immers, elke boom wordt toch aan de vrucht gekend. Men kan belijden dat de staat waarin een mens zich bevindt, verschrikkelijk is, en men kan er heel rechtzinnig over spreken, Bijbelteksten aanhalen, uit onze belijdenisgeschriften naar voren brengen dat het alles een werk Godes is en van Zijn genade, máár, ... welke nood en behoefte is er? Wat komt er in vrucht voor de dag? Onze ogen zijn tòch niet open, wij zién de werkelijkheid niet!

Ik zal een natuurlijk voorbeeld nemen: Veronderstel dat deze lokaliteit zó slecht is, dat het op instorten staat. Als er nu iemand is die zegt: "Ja, dat geloof ik wel", maar hij ziet er de ernst niet van in, wát doet hij dan? Die blijft gewoon op zijn gemak zitten. Maar als men in een gebouw zit dat op instorten staat, en men zíét het, wat doet men dàn? Zo gauw als men kan, maakt men er úit te komen. Het kon anders onze dóód wel eens zijn! Zo komt alles in vrucht voor de dag.

"Wéten" wij? òf "belijden" wij? Zelfs kunnen wij belijden dat wij zien, terwijl wij blind zijn.

"De HEERE opent de ogen der blinden." In de eerste plaats hebben wij dus nodig, dat wij ons bewust gaan worden -- gaan weten -- ik ben geestelijk blind, ik heb geen ogen om te zien, ik ken mezelf niet, God niet, Jezus niet, satan niet, ik ben totáál blind. Ik zie niets, ik ben geestelijk dood en dat door de zonde en door de misdaden. Want, daar Hij de ogen der blinden opent, zo hebben wij eerst nodig te weten dat wij blind zijn. Dan zullen wij uit ons ongeluk gaan roepen: "Och God! Ik ben in een staat die ik niet eens zie. Wilt Gij mij ogen geven om het te zien, en een hart om het op te merken?" Dat is hetgeen wij nodig hebben. Ik heb een vrouw gekend, een godsdienstig iemand, die bij de begrafenis aanwezig was van een kind Gods. Op het kerkhof werd gesproken wat het leven van die man was geweest. Die vrouw moest aannemen wat er gezegd werd. Dat had tot gevolg, dat, toen allen al van het kerkhof àf waren, zij nog op haar knieën zat uit te kermen: "O God, ik heb gehoord dat die man, die hier begraven is, een kind van U is. Maar wat die man had en waarop hij de hemel ingegaan is, heb ik niet. Ik ben op reis naar de hel. O God, genade, genade!"

Zij hebben haar in de arm moeten nemen en zo van het kerkhof af. Toen zij het dorp doorgingen kon geen mens haar wat schelen; ze liep te kermen: "Mijn zonden, mijn zonden, ik ben op reis naar de hel! O God, genade." Hoe kwam dat? God had haar ogen open gedaan voor de werkelijkheid. En daar zij de werkelijkheid zag, kwam ook de vrucht voor de dag, en dat was het geroep om genade.

Zien wij dus nu helder en klaar het onderscheid? Men kan veel belijden, maar als men de werkelijkheid niet ziet, dan is er geen nood. Als men het beleeft, dan moet men God wel aanroepen, want dan kan elke dag, elk uur "te laat" zijn, en: ziel verloren, àlles verloren. Ziel behouden, geheel behouden.

Hebben wij wel eens stil gestaan bij de waarde van onze ziel en bij deszelfs onuitsprekelijk verlies? Want dat zal toch wat zijn, als wij hier de tijd die God ons gesteld heeft, hebben doorgebracht -- een ieder op zijn wijze, hetzij in de wereld, hetzij in de godsdienst, hetzij onder

wat men noemt een "lichte" of een "zware" waarheid, dat is alles hetzelfde -- en dan aan het eind van ons leven te moeten sterven zoals wij geboren zijn! Dat wij niet eens onszelf hebben leren kennen in de staat zoals God ons aanziet! Want als wij dat niet kennen, wát moeten wij dan met Jezus doen? Wat moeten wij dan doen met de genade, met Zijn heilsvendiensten? Dan is daar toch geen plaats voor? Nu wil de HEERE de ogen der blinden openen. Zijn er onder ons nog blinden? Zijn er onder ons, die zo ongelukkig zijn, dat zij moeten bekennen: "Ik sta overal vierkant buiten, want werkelijk, ik zie mijn staat niet. Als ik dat deed, dan zou er wel de nood en de behoefte zijn, maar dat is er niet. Ik kan de rekening wel opmaken." Toe, neemt het dan straks mee naar huis, en ga op je knieën en merkt aan, dat: "Een horend oor en een ziend oog heeft de HEERE gemaakt, ja die beide."

Ga niet zelf aan het proberen een "helder-ziend" mens te worden met: "Er staat in de Bijbel", en: "Brakel zegt", en: "Erschine schrijft", en: "Lodesteyn komt nog zo uit te drukken." Neen, wij hebben hetzelfde licht nodig als die mensen het nodig hadden. Want die hebben eerst zichzelf leren kennen. Daarom is ook het eerste stuk: "Hoe groot mijn zonde en ellende zij", zo nodig om gekend te worden. Want als dat niet gekend wordt, dan kan er geen behoefte zijn aan genade. Dan is dat ook maar belijdenis.

Zo kan er wel over Jezus gesproken worden (ik zeg: gesproken worden), dat Hij de van God gegeven Middelaar is, maar: wát brengt de Naam van Jezus alsmede de leer en de werken van Jezus bij ons teweeg? Immers, alles wordt toch gekend aan de vrucht?!

Want als ons "praten" slechts gegrond is, omdat het in de Bijbel staat, omdat wij er over hebben horen spreken door Gods volk, het hebben horen prediken, het uit oude schrijvers hebben vernomen, dan kunnen wij belijden met een koud hart, zonder gevoel. Men kan er over redeneren, zelfs kan men wel een groot dispuut hebben met anderen hoe de zaken wel en niet zijn, en ... het gaat buiten het hart om. Maar als onze ogen geopend zijn voor de grootheid van ons ongeluk, onze ogen geopend zijn dat onze zonden zo groot zijn, zo walgelijk, zo Gode mishagende, dat wij zó niet tot God kunnen naderen (want wij hebben niets dan zonden, en God kan niet met de zonde delen), dan zien wij -- de werkelijkheid, dus: -- dat er een kloof is tussen God en ons. Een kloof ... niet te overbruggen, waar God niet overheen kan stappen en wij ook niet ... wát moeten wij dan beginnen?

Kijk eens, dan ontstaat er aanleiding en oorzaak tot een Middelaar, een Tussenpersoon tussen God en ons. Daardoor gaat degene wiens ogen open zijn om de ernst te zien, roepen: "Is er dan nog een weg, waardoor ik de welverdiende straf kan ontgaan en weder tot genade kan komen?" Is die er?

Iemand, waar niet die ernst is, kan redeneren: "Natuurlijk is die er, want in Psalm 89 staat: Ik heb Hulp besteld bij een Held, en in Jesaja zoveel staat dat, en in het Evangelie lees je dat." Maar bij iemand wiens ogen voor zijn staat en toestand geopend zijn, is het zo niet! Die heeft óók nodig dat zijn ogen voor Christus en Zijn genade geopend worden! "De HEERE opent de ogen der blinden." Laten wij daarom maar voor de dag komen dat wij zo blind zijn, dat, al zien wij ons ongeluk, wij de weg des heils nog niet zien.

In het boekje van Bunyan: "Eens Christensreize naar de eeuwigheid", lezen wij ook dat die man de ogen geopend waren geworden, want hij had gelezen in een boek dat stad Verderf zekerlijk met vuur verbrand zou worden. Dat zat zó gelovig en verzekerd in hem, dat daarvan niet de minste twijfel bij hem was. Hij was in een staat waar hij tot elke prijs úit moest. Maar hóé? Hóé zou hij ontvlieden de toekomstige toorn? Wát moest hij beginnen? Hij wist het niet. Hij liep als iemand die geen weg ziet, want zijn ogen waren niet geopend voor de weg des heils, daar was hij blind voor.

Dan nadert Evangelist hem, die hem ondervraagt waarom hij daar zo liep. Op zijn zeggen: "Hoe zal ik ontvlieden de toekomstige toorn?", antwoordt evangelist: "Zie je daar dat enge poortje?" Hem wordt aangewezen naar welke kant hij moet kijken, maar hoe hij ook keek hij moest bekennen: "Neen." Zó ver kon hij niet kijken. Toen werd hem gevraagd: "Maar, zie je dan daar

niet dat schijnende licht?" Dàt had hij óók nog niet secuur (zijn ogen waren wel wàt open) daarom zegt hij: "Mij dunkt, ja." Waarop gezegd wordt: "Ga dan daar maar op aan."

Al waren zijn ogen dan nog niet zo helder geopend om het te onderscheiden, dan zou het wel zo zijn dat, hoe dichterbij hij kwam, des te beter zou hij de zaken gaan zien. Zo is hij op reis gegaan, in eenvoudigheid, op het schijnende licht aan. En, hij is er ook gekomen. Ja zeker! Dat was óók iemand die het niet zag, wiens ogen geopend moesten worden om te zien.

Laten wij dus niet te hoog zijn om voor de dag te komen met onze armoede en de diepte van onze val. Wij hangen geheel af van de bediening der genade en des Geestes. "De HEERE opent de ogen der blinden." En als God het niet doet, dan gaan wij als blinden verder, al vermenen wij dat wij zien. Beseffe een ieder toch de ernst, dan is er aanleiding om God aan te roepen.

Als onze ogen geopend zijn voor Christus als Middelaar Gods en der mensen, laten wij er dan ook op letten, dat wij slechts zóver zien als onder ons bereik is. Want niemand kan ook iets aannemen tenzij het hem van boven gegeven zij. Laten wij dan niet verder spreken dan wij weten. Want dat is toch zo'n fout als wij met verstand en redenatie verder gaan, daardoor raken wij onze legering kwijt. Daardoor verliezen wij de plaats waar wij gebracht zijn, en wordt het bij ons soms een mengelmoes van verstand, eigen inzicht en van hetgeen ons waarlijk openbaar is gebracht en ontdekt. Wij moeten ons houden tot zover wij geleid zijn. Het is daarbij zo'n heerlijk werk, zo'n gans begeerlijk goed, dat, als wij moeten blijven staan tot waar wij geleid zijn - onze ogen dus geopend zijn geworden - en wij horen anderen spreken of door de prediking des Evangelies dat er méér is, wat kan dat dan teweeg brengen? Zó'n jaloersheid in onze ziel - wij er zó door worden ingepakt - dat, wat wij te weten waren gekomen en zelf eerst ook zeer groot vonden, nu bij hetgeen wij horen, als in het niet zinkt.

Maar, zó is ook de weg. Want met het werk Gods is het niet zo gelegen, dat wij wat hebben en dan er nog wat bij! Neen, telkens moeten wij weer op die lage plaats terecht komen: totaal ontledigd te zijn, niet met àl te hebben, opdat wij weer vatbaar zouden zijn, dat der blinden ogen verder geopend worden, om te zien van de verborgenheden van het Koninkrijk.

Dus, steeds en telkens weer bij vernieuwing. Dat is als een vaste wet die in dat Koninkrijk geldt. Dat geldt niet alleen tot wij geheel de verlorenen zijn, dus onze staat openbaar gekomen is (door de genaderijke verlichting des Geestes) zoals God die beschreven heeft in Zijn Woord, maar dat het zo verder ook blijft.

Als het dus is, dat ons pad ten einde is - aan het einde van de wet gekomen zijn, verloren - en wij in de handen van God vallen, en er hebben handelingen plaats dat wij in Adam afgesneden en overgeplant worden in Christus, ons toegepast worden de heilsverdiensten van Christus, Zijn bloed en Zijn gerechtigheid; - ik zal nog verder gaan - dat wij wedergebracht worden bij de Oorsprong, waar wij uitgevallen zijn, en nu door die eeuwige Geest worden verzekerd en verzegeld van ons aandeel; zelfs wanneer wij als ingesloten worden in het heilig duister, en die Majesteit met ons gaat handelen uit de eeuwigheid, uit Zijn eeuwig voornemen, en met ons een eeuwig zoen- en zoutverbond aangaat, dan is de zaak niet zó: "Ja, dàt ligt er, nu wéét ik het."

Want als al die zaken rusten, en de vrucht van al die werken (van bekering, van inzetten in dat Koninkrijk en wat wij reeds opnoemden) als òpgebruikt is, wat zijn wij dan voor mensen? Als wij oprecht zijn, dan schieten wij er over met de wetenschap: ik heb wel aanneming bij God verkregen en ik ben een kind door Hem bemind en tot het geluk geschapen, maar ... wie is er onder ons, die dan ogen heeft om goed te zien hoe het vèrder moet? Is iemand daartoe in staat? Moeten wij niet telkens weer voor de dag komen: "O God, ik heb geen ogen om te zien, wilt Gij mijn blinde zielsogen openen?"

Hoe komt dat? Is dat vreemd? In het allerminst niet. Immers, wij hebben te bedenken, dat wij in een Ander, namelijk in die tweede Adam, Jezus Christus, aanneming en verzoening bij God verkregen hebben. Die tweede Adam moet nu verder àlles voor ons zijn. Hij is ons uit God geworden tot wijsheid, tot rechtvaardigheid, tot heiligmaking en tot verlossing.

Tot wijsheid: dan komen wij dus voor de dag als dwazen, die nòg geen ogen hebben om te zien. Het is dan ook een pad, dat wij gisteren en eergisteren niet hebben gegaan. In onszelf kunnen wij niet hoger komen dan de grootste stakker die moet zeggen: "Ik heb geen ogen om te zien." Daaruit kunnen wij zeggen: laten wij dan samen maar op één bank gaan zitten, want in mezelf ben ik net zo ongelukkig als jij.

Als er dan gezegd wordt: "Ja, maar wàt heeft God niet allemaal aan u besteed - wàt hebt ge niet allemaal leren kennen - dan kunnen wij zeggen: "Ja, dat is wel waarheid, want dat ligt er -- hier ligt een onvergankelijk goed -- maar nu ben ik net zo'n blinde hals als jij: want ik weet ook niet hoe ik verder moet leven; telkens heb ik nodig: "Wilt Gij mijn ogen openen?"

"Houdt Gij mijn handen beide, met kracht omvat; geef mij Uw vast geleide, op 't smalle pad; alléén kan ik niet verder, geen enk'le schreê." Geen enkel kind Gods ondervindt schade als hij zo'n lage plaats moet innemen, dus dat hij moet bekennen: "Ik weet het niet", en dat hij zich laat leiden.

In het 42e hoofdstuk van de profeet Jesaja lezen wij: "Wie is er blind als Mijn Knecht, en doof, gelijk Mijn Bode, Dien Ik zende? - en dan staat er nog bij: - Wie is blind gelijk de Volmaakte, en blind, gelijk de Knecht des HEEREN?" Wie is dat dan? Toch Jezus Christus, de Knecht Zijns Vaders, Die als blindelings gegaan is; Hij heeft Zijn Vader eer gegeven.

Jezus, de Zone Gods werd door de Geest in de woestijn geleid. Nadat Hij gedoopt was, sprak Hij niet: "Voordat Ik ga leren, zal Ik eerst nog de woestijn ingaan, om de strijd met satan aan te binden." Neen, dat lezen wij niet. Maar toen Hij opklom uit het water, was het de Geest Die Hem in de woestijn leidde, om daar veertig dagen en veertig nachten van de duivel verzocht te worden.

Hoe stond de Koning daar in knechtelijke gestalte? Het enige wat de Koning zei, was: "Er staat geschreven." Maar dat was genoeg, want daar kon satan niet tegen op; daarvoor moest hij het afleggen.

Moeten wij nu hóger komen? Willen wij ons kindschap uitleven, laten wij dan ook als kind openbaar komen. Jezus is de eigen en natuurlijke Zoon van God, maar wij zijn om Zijntwil tot kinderen Gods aangenomen. Dan moeten wij ook als een "weet-niet" kind zijn, dat helemaal blind staat voor de toekomst, en zich geheel aan Vaders wil overgeeft, bij wie de bede is, of Hij ons wil leiden en steeds onze ogen wil openen voor de goede en kwade weg. Dan moeten wij dus geen helder-ziend mens zijn, met: "Ik wéét het." Dàt gaat niet.

In het leger is het zo, dat er officieren zijn met een hoop sterren op hun kraag, zelfs met ridderorden, maar in het Koninkrijk Gods en der genade krijgen wij geen sterren op onze kraag. Weet je wat wij - in de kennis dat wij niets zijn en Jezus alles is - wèl krijgen? Stof om te zingen:

... eeuwig bloeit de gloriekroon
op 't hoofd van Davids grote Zoon.

Als wij sterren op onze kraag zouden krijgen, en zouden menen dat wij wel flinke officieren zijn, dan neemt Christus bij ons niet zo'n hoge plaats in!

Hij, de Volmaakte, liet Zich door Zijn Vader leiden, laten wij dan ook met ons laten doen en onze onwetendheid, oppakken.

"De HEERE opent de ogen der blinden." Dan zal Hij ons -- telkens als wij te kampen hebben met wat wij zijn -- geven, wat wij nodig hebben. Dan weten wij ook telkens waar het vandaan komt, dat wij zo'n lieve Vader in de hemel hebben en dat Christus toch zo'n lieve Middelaar is, onze oudste Broeder, onze Zielevriend, Die ons met Zijn Geest steeds verlicht, onze ogen opent en ons leidt.

In onszelf zijn wij grote stakkers, maar zó kan voor de dag komen, hoe wij: door Zijn gunst geleid, èn zegen èn gerechtigheid, van God, de God onzes heils, zullen ontvangen. Dat is dan Zijn Jakob, Zijn vroom geslacht, dat naar God vraagt, Zijn wet betracht, en Zijn aanschijn zoekt met verlangen.

Wanneer wij niets zijn, dan kan Hij àlles voor ons zijn. Zijn wij dubbel niets en Hij dubbel alles, dan geven wij God de eer. Is het geen zaligheid? Dan kan ons leven Gode gewijd zijn en ons sterven gewin, om dan in deze zin ons hoofd terneder te leggen zoals eens een oude man stierf aan wie gevraagd werd: "Hoe gaat het?" Zijn antwoord was: "Het gaat goed, want ik ben afgekeurd voor alle diensten, maar alle veren (overzetveren) zijn betaald!" Dáár is dan Jezus volkómen alles.

Wat zullen wij daar dan nog bijvoegen? De tijd is omgesneld. Dat het dan de Heilige Geest Zelf doe. Dat Hij ons als bij de hand neme, ons de ogen opene voor hetgeen dat nodig is, opdat wij zien wat wij moeten zien tot een rechte en ernstige betrachtting van Hem en het hemels goed en dat alles zij Gode tot dankzegging en ons tot vorming en toebereiding tot een ander en beter leven in aanschouwen. Amen.

Slotzang.

Psalm 119: 3

Och, schonk Gij mij de hulp van Uwen Geest, ...

Zegen.

Gaat voorts heen in vrede, en ontvangt de zegen des HEEREN:

De genade van onze Heere Jezus Christus, de liefde Gods des Vaders, en de troostvolle gemeenschap des Heiligen Geestes, zij en blijve met u allen. Amen.